

VESTNIK

May-June 1993

Informative Organ of the
Czechoslovak National Council of America

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650
Telephone: (708) 656-1117

VĚSTNÍK

Kvĕten-ĕerven 1993

Informaĕní Orgán
Āeskoslovenské národní rady americké

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Ūřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650
Telefon: (708) 656-1117

Until further notice Vĕstník will be printed bi-monthly

Prozatímne Vĕstník bude vycházet kaŕdý druhý mĕsíc

HISTORIE ČSNRA

ČSNRA je americkou organizací sdružující vlastence ĕeskoslovenského původu. Byla zaloŕena v době první světové války, kdy všestrannĕ podporovala profesora T. G. Masaryka a jeho spolupracovníky, generála Milana R. Štefánika a dr. Eduarda Beneše, v jejich snahách zorganizovat zahraniĕní odboj proti Rakousko-Uhersku. Byla organizací, která jako první zahájila nábor do ĕeskoslovenských legií s tím výsledkem, ŕe tisíce mladých mužů krajanské Ameriky vstoupilo do těchto vojenských útvarů. Přes 40,000 jich také dobrovolně vstoupilo do armády a námořnictva Spojených států. Po celou dobu první světové války ČSNRA pomáhala hmotně i morálně západním spojencům až do koneĕného vítězství a zaloŕení Āeskoslovenska.

Bĕhem dvaceti let rozkvĕtu první Āeskoslovenské republiky, ČSNRA udržovala kulturní styky s domovem a pomáhala mírnit sociální nedostatky způsobené světovou hospodářskou krizí. Po neslavné mnichovské dohodĕ a demobilisaci měla přímý styk s prezidentem dr. Eduardem Benešem a zapojila se ihned do druhého odboje. V době druhé světové války stála v ĕele krajanských organizací, které přispívaly morálně i finanĕně k vítězství západních spojenců nad nacismem a fašismem.

Po skonĕení druhé světové války, jedna ze spoluzakladatelů této organizace, sestra Vlasta Vrázová, byla mezi vedoucími americké mise vyslanĕ do Āeskoslovenska. Přesto, ŕe její ĕinnost byla sociální, nikoli politická, tato obĕtavá pracovnice byla zatĕena a vězněna několik týdnů komunistickým režimem nastoleným únorovým puĕem 1948. ČSNRA se okamžitĕ postavila proti totalitnímu režimu ve své starĕ vlasti. Pomáhala ulehĕovat úďel politických exulantů v uprchlických táborech v západní Evropĕ. Podávala jim pak pomocnou ruku i po jejich příjezdu do Spojených států amerických. Stále informovala krajanskou i americkou veřejnost o dalším politickĕm vývoji v Āeskoslovensku různými publikacemi jako jsou Vĕstník a American Bulletin. Kromĕ toho také informovala americké státní ŕřady o mnohých přestupcích komunistického režimu vůĕi obyvatelům a návštěvníkům Āeskoslovenska a o persekuci ĕeskoslovenských disidentů.

V sedmdesátých letech pomáhala morálně i finanĕně ĕlenům Charty 77, i když tuto ĕinnost s ohledem na jejich bezpečnost veřejně nepublikovala. Avšak veřejně zasahovala na patřičných místech v případech, kde byla porušována lidská práva ĕeskoslovenských ĕi amerických obĕanů a poukazovala na hrubĕ porušování mnoha bodů helsinskĕ dohody.

ČSNRA se neustále snaŕila sdružovat krajanskou Ameriku různými kulturními a společenskými podniky. V šedesátých letech se podílela na novĕm vydání praktické a populární učebnice ĕeštiny — Progressive Czech — napsané jedním z ĕlenů této organizace. Podporovala vyuĕování rodných jazyků a usilovala s ostatními o zaloŕení stolice ĕeštiny na chicagské universitĕ.

Po prvních zprávách o zaloŕení Obĕanského fóra ČSNRA spolusponzorovala Czechoslovak Freedom Rally v nedĕli 26. listopadu 1989 na hlavním chicagskĕm námĕstí, tak zvanĕm Daley Civic Plaza. Zúčastnilo se velké množství nejen Āechoslováků, ale téŕ příslušníků jiných, komunismem porobených národů. ČSNRA navázala s radostí ĕinnost s novými představiteli osvobozenĕho Āeskoslovenska a zahájila celonárodní pomocnou akci "Americans for Czechoslovakia."

Hledíme s nadšením vstříc dalším práci na rozkvĕtu obrozenĕ Āeskoslovenské republiky. Chceme obnovit kulturní výměnu mezi domácími a v Americe žijícími umĕlci, vědci, vzdĕlavateli, historiky, atd. Hodláme nadále udržovat naše národní tradice a plně podporovat vyuĕování historie našich obou národů, ĕeského a slovenského jazyka, které by bylo umožněno všem generacím amerických Āechoslováků.

Jsme si vědomi, ŕe je nutno neustále propagovat naše kulturní přínosy před americkou veřejností a hájit naše ethnická menšinová práva v této zemi. Chceme nadále informovat americké sdĕlovací prostředky o dalším vývoji situace v Āeskoslovensku a objasňovat některé těžko porozumitelnĕ události a obĕasnĕ misinformace, které se ĕas od ĕasu vloudí do amerických novin, radia a televise. Budeme pokračovat v podpoře demokratického rozvoje a zlepšení zdravotních, sociálních a vzdĕlavacích institucí ve svobodném Āeskoslovensku finanĕním fondem — "Americans for Czechoslovakia".

PANORAMA

Krajanská kronika Panorama zaznamenala pro budoucí generaci náš přínos Spojeným státům americkým. Dílo se skládá ze dvou ĕástí: z historického úvodníku ke kaŕdĕ kapitole a z předplacených ŕivotopisů. Dr. G. Švejda, historik, napsal stat' o prvních ĕeských a slovenských přistĕhovalcích. Kaŕdý americký stát má svoje kapitoly o svých začátcích.

Panorama je k dostání v kanceláři ČNRA — 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650 — Tel. 656-1117. Cena \$7.00 + poštovné \$1.50.

ZAČÁTKY ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Josef Martínek — Československá Národní rada americká

PŘEDCHŮDCI A PIONÝŘI

Snahy o vytvoření společné organizace národní, která by mohla mluvit s potřebnou autoritou jménem našeho celku národního jsou starého data. Potřeba jednotného postupu v otázkách, všem složkám naší národní obce společných, pociťovala se už bezmála před sto lety a od té doby učiněno bylo několik pokusů o založení takové organizace. Teprve na sklonku první války světové podařilo se jí ustavit a nepřetržitě při životě udržet.

Národní jednota

Prvním předchůdcem Čs. národní rady americké byla Národní jednota, založená na sjezdu Slovanských lip v Chicagu, jenž byl pořádán od 30. prosince 1865 do 2. ledna 1866. Sjezd ten zván byl Slovanským sjezdem a předsedal mu Karel Jonáš, redaktor Slavie v Racine, Wis., pozdější náměstek guvernéra státu Wisconsin. Slovanské lípy na sjezdu zastoupené měly v době svého rozkvětu v letech šedesátých minulého století asi 35 místních spolků. Byly to spolky vzdělávací, jež zakládaly první naše jazykové školy a spolkové knihovny, měly odbory pěvecké a ochotnické a jejich národní plesy byly hlavní událostí společenskou v prvních dobách naší masové imigrace. První Slovanská lípa založena už v r. 1857 v Detroit, druhá v r. 1859 v St. Louis. Na zmíněném Slovanském sjezdu sdružily se místní organizace Slovanské lípy v Národní jednotu. Ta v r. 1868 pořádala svůj druhý — a poslední — sjezd (zvaný Českým sněmem), neboť brzo se rozpadla; její místní organizace se buď rozešly nebo se zapojily do rostoucí tehdy jednoty ČSPS, mateřské to složky nynější jednoty ČSA. O činnosti této první společné národní organizace není mnoho známo. Úspěšné práci bránil v tu dobu přepjatý lokální patriotismus, jenž byl a dlouho zůstal kletbou národního života našeho v Spojených státech.

Národní výbor

Druhým pokusem o založení společné organizace národní byl Národní výbor, jenž vznikl z popudu sjezdu jednoty ČSPS v Cedar Rapids v r. 1891 na návrh Lva J. Paldy. Mimo Paldy, jenž byl z neaktivnějších členů zmíněné jednoty, znamenitým řečníkem a prvním organizátorem dělnického hnutí českého v Americe, nejpřednějšími pracovníky Národního výboru byli Jan Rosický, pozdější zakladatel jednoty ZČBJ a prof. Bohumil Šimek z Iowa City, už rodák americký, jenž byl tajemníkem a to tajemníkem velmi iniciativním. Národní výbor byl v plné činnosti jen několik let — zanikl za hospodářské krize v r. 1896 — ale vykonal práci znamenitou. V r. 1892 pořádal velké slavnosti 300. výročí narození Jana Ámose Komenského, jimiž pronikl do amerického tisku po celé zemi, vydal první dějiny české v jazyce anglickém (*History of Bohemia* z pera Roberta H. Vickerse). V r. 1894 založil první český časopis v řeči anglické pro informaci americké veřejnosti — a naší mladší generace — o otázkách české. Jmenoval se *The Bohemian Voice* a byl redigován nejdříve Tomášem Čapkem, pozdějším historikem krajanské Ameriky a prof. J. J. Králem. Ač byl časopisem českým, pilně si všímal i věcí slovenských, neboť Národní výbor navázal v těch letech poprvé styky s

americkými Slováky, jejichž nejpřednější představitel, redaktor Petr A. Rovnianek byl členem výboru; tak již tehdy na americké půdě navázána byla vzájemnost československá. Národní výbor domohl se samostatného českého zastoupení na světové výstavě v Chicagu v r. 1893, kdy o Českém dni slavný český skladatel Antonín Dvořák dirigoval své skladby.

Též uspořádal velkou výpravu amerických Čechů na Národopisnou výstavu v Praze r. 1895 a s ní poslal mnoho cenného materiálu o historii amerických krajanů, jenž uložen do Náprstkova musea. Usiloval o zřízení česko-americké tiskové kanceláře v Praze, což se nepovedlo pro odpor rakouské vlády, dále o zřízení Národního musea krajanského a Archivu českého v Americe, jakož i o založení přistěhovalecké kanceláře, kteréžto podněty se neuskutečnily pro hospodářskou tíseň, jež i samý Národní výbor pohřbila. Tento Národní výbor jest považovat za hlavního předchůdce ba i vzor pozdějších hnutí odbojových.

Slovenská liga

Podobným způsobem organizována byla i Slovenská liga, jež založena byla v Pittsburgu v r. 1907. Hlavními organizátory byli Rev. Štefan Furdek, farář na české faře v Clevelandě a redaktor Petr A. Rovnianek, člen výše vzpomenutého Národního výboru v letech devadesátých. Utvořena byla z výboru, jenž organizován byl za účelem veřejného protestu amerických Slováků proti propagační cestě maďarského grofa Apponyiho do Spojených států v r. 1907 a sdružila natrvalo už roduvěrné slovenské katolíky (mezi nimiž v tu dobu byla silná strana maďaronská) a evangelíky. Významným politickým činem Slovenské Ligy v Americe bylo vypracování memoranda, v němž od uherské vlády byla požadována autonomie Slovenska v uherském státě.

Česko-americká národní rada

Dalším pokusem o všenárodní organizaci byla Česko-americká národní rada, založená v r. 1910 spisovatelem a cestovatelem E. St. Vrázem jako americká odbočka Národní rady v Praze. Trvala do r. 1915. Hlavní působnost vyvozovala v Chicagu, jinde nenabyla půdy, až její organizátor E. St. Vráz byl činný po celé Americe a navštívil snad všechny tehdy známé osady krajanské v Spojených státech, kde krajanům přednášel. V Chicagu se zasloužila o rozšíření vyučování češtině v budovách veřejných škol v letech 1913 a 1914, kdy tyto doplňkové školy české měly kolem 2,000 žáků, největší to počet žáků necírkevních českých škol v této naší metropoli kdy dosažený a již nepřekonaný. Z pracovníků jejich vedle Vráze, jest uvést dr. L. Fishera, za války předsedy Čes. nár. sdružení a pozdějšího generála zdravotní služby v československé armádě, redaktora Jar. Pšenku, sokolského pracovníka Jarku Košaře, Josefa Trinera st. a Karla Vopičku, pozdějšího amerického vyslance na Balkán. O publicitu zasloužil se pak velmi prof. Jaroslav J. Zmrhal.

Česko-americká tisková kancelář

Vedle Česko-americké národní rady Vrázovy působila v Chicagu též Česko-americká tisková kancelář, založená v r. 1909 z dotace kalifornského vlastence a mecenáše Frant. Korbela a řízená dr. Jaroslavem S. Vojanem. Zásobovala krajanský tisk informacemi o našich věcech kulturních a informovala americký tisk o českých poměrech politických. Z podnětu jejího uspořádána byla přednášková cesta hraběte

Luetzova v r. 1912 do Spojených států, kde přenášel o dějinách českých na mnoha universitách a kolejích a oslovil i americký kongres; dále pak přednášková cesta spisovatele a cestovatele Burtona Holmese, jenž promítal světelné obrázky z českých zemí po celé Americe.

ČESKOSLOVENSKÁ NÁRODNÍ RADA AMERICKÁ — I.

Mezi novějšími krajaný přistěhovalci do Spojených států převládá názor, že v Americe byla organizace odbojového hnutí za první války světové prací poměrně snadnou. "Byla válka a měli jste Masaryka." Tu poznámku jsem slyšel z exilových kruhů mnohokrát. Skutečnost však je jiná. Nejpádňším vyvrácením názoru výše zmíněného je holá skutečnost, že ústřední organizace odbojová, Československá národní rada, vznikla ne na počátku, ale na samém sklonku války. A prof. T. G. Masaryk, vůdce odbojového hnutí, nebyl valné části krajanů dlouho přijatelný už z důvodů konfesijních a měl oposici i v táboře svobodomyšlném. Mezi Slováky pak, za něž mluvila Slovenská liga, na počátku převládá úplně směr, jenž očekával osvobození Slovenska se strany ruské, nikoli ze západu, za který mluvil Masaryk.

Naše krajanská obec byla před první světovou válkou silně roztržštěna. Atomisace její byla bezmála taková jako nynějšího exilu. Byla, jak se mnohým zdálo, nepřeklenutelná propast mezi svobodomyšlnými, kteří tvořili asi 60 procent krajanů, a mezi katolíky. I svobodomyšlný tábor byl rozložen v několik skupin navzájem soupeřících. Samo Sokolstvo rozděleno bylo na Sokol modrý (Národní jednotu sokolskou) a červený (Župu Fuegner-Tyršovu) a mimo ně existovalo Sokol dělnický, Děln. těl. jednoty a Sokol katolický. V kruzích podpůrných jednot pak dosud byly živé nedobré vzpomínky na rozkol jednoty ČSPS v r. 1897, z níž tehdy odstoupily jednoty západní a texaská a tyto vzpomínky bránily spolupráci těchto největších organizací krajanských. Nade vše zle pak působila okolnost, že Spojenci na počátku války byli na bojištích poráženi a očekávat osvobození národa od strany prohrávající zdálo se i mnohým předním činitelům v krajanském životě, kteří znali vojenskou sílu Německa, pošetilostí a politickou krátkozrakostí.

Odbojové hnutí vzniklo spontánně. Na vypovězení války Srbsku reagovalo československé Chicago již v den vypovězení války mohutnou manifestací v Plzeňském parku a hned v prvních dnech války tvořeny pomocné výbory pro Srbsko. První popud k akci politické vyšel z Omahy, kde red. Jan Janák uveřejnil první výzvu pro sbírky na akci politickou již 12. srpna 1914. Dne 2. září svolána společná schůze Vrázovy Česko-americké národní rady, Česko-americké tiskové kanceláře Vojanovy a Pomocného výboru J. F. Štěpiny, již předsedal Jan Červenka a jež obelána "za účelem splnutí výše psaných těles k soustředěnější práci ve prospěch staré vlasti po dobu války." Na této schůzi utvořeno bylo České národní sdružení v Americe, jež na konferencích v New Yorku v lednu a v Clevelandu v březnu konaných za účasti zástupců Chicaga, Clevelandu, New Yorku, Detroitu, Baltimore, Bostonu, Cedar Rapids a Omahy stalo se organizací celoamerickou. Do dubna 1915 zapojily se do ústředny její v Chicagu všechny velké i menší jednoty podpůrné, Sokolstvo a hnutí socialistické. Předsedou zvolen byl dr. L. Fisher, tajemníkem Karel Vinklárěk, jenž brzo vystřídán byl dr. J. S. Vojanem a Josefem Tvřizickým; organizátorem pak po

svém příjezdu do Ameriky v r. 1915 Vojta Beneš, jehož přičiněním zorganizovány byly odbočky ČNS po celé Americe a Kanadě. Koncem války mělo ČNS 16 krajaných výborů a 320 odboček. V prvních letech války by hlavní oporou T. G. Masaryka jak po stránce finanční tak politické.

První součinnost mezi Čechy a Slováky navázána byla i konferencí, konané v Clevelandě 23. září 1915, které zúčastnili zástupci Českého národního sdružení a Slovenské ligy. Předsedal jí Albert Mamatey, předseda S.L., český tajemníkem byl Josef Martinek, slovenským dr. Štef. Osuský. Na této konferenci byla přijata tak zv. Clevelandská dohoda, v níž se strany slovenské byl opakovan požadavk autonomie Slovenska, převzatý z memoranda, své do adresovaného uherské vládě. Od té doby ČNS a S.L. vol spolupracovaly, aniž by však byly vytvořily společnou organizaci.

Čeští katolíci utvořili si na počátku války Cyrilometodský pomocný fond, ale do r. 1917 se odbojového hnutí až několik výjimek neúčastnili. Teprve 16. května 1917 utvořili svou vlastní odbojovou organizaci pod jménem Národní svaz českých katolíků, jejímž nejdůležitějším odbojovým pracovníkem stal se Rev. Oldřich Zlámal, jehož úsilím podařilo navázání součinnosti s Českým národním sdružením a Slovenskou ligou. A teprve 12. února 1918 všechny jmenované složky spojily se na konferenci, konané v Chicagu, v organizaci pod jménem Československá národní rada pro Ameriku, odbočku to Československé národní rady evropské, které stál v čele prof. T. G. Masaryk.

Československá národní rada pro Ameriku byla zprvu sdružením velmi volným, bez jednotné organizace. Její složky dohodovaly se o společném postupu, jakož i kvótách na společné podniky na konferencích svých zástupců, z nichž nejdůležitější byla konference v Pittsburu koncem května 1918, na níž uzavřena byla známá Pittsburghská dohoda, jež korigovala dohodu clevelandskou únoru 1917 založena byla měsíční revue The Bohemian Review, redigovaná dr. J. F. Smetánkou a financovaná tímto sdružením; po skončení války přejmenována byla na The Czechoslovak Review. Většina publikací propagačních financována byla ČNS.

K vytvoření jednotné organizace se stálou úřadovnou a jednotným vedením došlo až na podzim 1918. Na zasedání zástupců Českého národního sdružení, Slovenské ligy a Národního svazu českých katolíků, konaném 17. října v Clevelandu, jež stalo se ustavující schůzí její, zvoleno úřednictvo v tomto složení: předseda prof. Bohumil Ši (ČNS), místopředsedy Albert Mamatey (S.L.) a Rev. Kestl (NSČK), tajemníkem Vojta Beneš (ČNS) a pokladkem Andrej Shustek (S.L.). Jméno pozměněno na Československou americkou radu (v anglickém znění The American Czechoslovak Board, aby nebyla ztotožňována s Československou národní radou Masarykovou, jež zatím uznávána Dohodou za československou vládu de facto). První zasedání předsednictva konalo se v Chicagu 27. října, 10 dní před převratem v Praze. Z účastníků ustavujícího Národní rady jsem na živu už sám.

Formálně Československá americká rada se skládá z dvou složek: české a slovenské. Českou pod jménem České národní sdružení tvořila Čes. nár. sdružení a Národní svaz českých katolíků; slovenskou Slovenská liga.

Nejdůležitějšími společnými akcemi za účasti 150,000 osob, bylo uvítání presidenta osvoboditele v Chicagu v r. 1918, na němž se podílely všechny složky, ač katolíci v tu dobu nebyli ještě formálně do hnutí zapojeni; založení Slav Press Bureau v New Yorku za řízení dr. Karla Perglera, a vyslání delegace k československým legiím na Sibiři v r. 1919; tvořili ji Josef Martínek (ČNS), Jozef Žák-Marušiak (S.L.) a Jan Straka (NSČK).

Dopis od

Nadace Československé Národní Rady Americké

Tř. 17. listopadu 8, 77100 Olomouc

Czechoslovak National Council of America
2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650

Vážení pánové, V Olomouci dne 1. února 1993

dovolte nám, abychom Vám na počátku nového roku 1993 popřáli hodně úspěchů ve Vaší záslužné činnosti a Vám všem osobně pevné zdraví a osobní i rodinné pohody.

Podle čl. VIII statutu nadace Vám má správa nadace podávat oficiální zprávu o své činnosti vždy za předchozí školní rok do 31. 7. kalendářního roku. Samozřejmě toto ustanovení i lhůtu dodržíme a souhrnnou zprávu za první rok činnosti naší nadace Vám podáme.

Přesto již nyní, pro Vaši průběžnou informaci k dosavadní činnosti nadace sdělujeme:

- 1) Po formální i finanční stránce jsou všechny náležitosti vyřízeny, nadace i právně existuje.
- 2) Nadace má jmenovanou správu nadace, kterou tvoří: děkan PF UP, děkan PedF UP, jeden proděkan PF UP, jeden proděkan PedF UP a kvestor UP. Administrátorkou nadace je paní Miroslava Jirková, která je v pracovním poměru na částečný pracovní úvazek a je honorována z vyčleněné částky úroků.
- 3) Byla již přiznána první stipendia dvěma studentům právnické fakulty a jedné studentce pedagogické fakulty ve výši 600,— Kčs měsíčně po dobu uvedenou ve smlouvě o poskytnutí stipendia.
- 4) Částku určenou na vybavení pracoviště nadace postupně čerpáme (zatím byl zakoupen elektronický psací stroj, kalkulačka a nutné kancelářské potřeby). Pracoviště nadace je označeno. Existenci a činnost nadace prezentujeme v České republice a zařadili jsme ji do celostátní databanky Rady pro nadace ČR.

Doufáme, že přijmete s uspokojením tuto zprávu a malou pozornost.

S pozdravem,

Doc. PhDr. Fr. Mezihorák, CSc., děkan PedF UP
Doc. JUDr. Miroslav Liberda, děkan PF UP

Dopis:

Klub Dr. Milady Horákové

Průběžná ul. 77, 10100 Praha 10

Czechoslovak National Council of America
2137 S. Lombard Ave., Room 202 — Cicero, IL 60650

Paní a pánové, 29. prosince 1992

Obdrželi jsme Vaš dopis z 5. prosince i přiložený šek na 1,000.00 US dolarů. Prosíme, abyste všem členům Vaší organizace vyjádřili naše upřímné poděkování za finanční pomoc pro Nadaci, jejíž úkolem je prozkoumat otázky

související s možnou odpovědností osob i orgánů, které v minulosti 40 let porušovali u nás lidská práva a svobody.

Nadace Dr. M. Horákové usiluje o mravní a duchovní obrodu národa. Jsme si vědomi, že pořádek nápravy spočívá v poznání třeba i hořké pravdy minulosti, aby jednotlivci i národ si uvědomili rozsah svých provinění, protože jen tak může začít náprava.

Naše činnost směřuje k tomu, aby se už nikdy neopakovalo to, co naše národy prožili v uplynulých 5 desetiletích. Děkujeme Vám tedy za Vaši finanční pomoc k tomuto úkolu a ujistíme Vás, že v žádném případě nejde o pomstu, ale o spravedlnost. Vážíme si toho, že i vy, kteří jste uplynulá léta prožili v exilu s upřímným zájmem sledujete život v naší vlasti a pomáháte nám duchovně i materiálně nepřiznivě období našich národních dějin překonat.

Vaše šlechtnost je o to větší, že naše úřady Vám zvláštní přízeň neprojevují.

Velmi bychom si přáli i nadále zůstat s Vámi v úzkém kontaktu a rádi uslyšíme i Vaše rady a připomínky.

S upřímným pozdravem a přáním klidu a míru, ale také osobních úspěchů Vám všem, *František Kopecký, předseda*

Dopis:

Centrum pre sociálnu analýzu, spol. s r.o.

Mánosovo nám 2, 85101 Bratislava, Slovenská republika

Predsedníctvo Československej Národnej rady americkej
2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650

Vážení páni, Bratislava, 22. marca 1993

minulý týždeň sme obdržali Váš list z 3. 3. 1993, v ktorom nám oznamujete schválenie príspevku vo výške \$2000.00. Tento príspevok sme od Vás žiadali koncom roka 1992, aby sme mohli pokryť nevyhnutelné náklady spojené s prispieváním do časopisu Budování státu na rok 1993. Zároveň s Vaším listom sme dostali aj šek na uvedenú sumu.

Dovoľte, aby sme Vám touto cestou vyjadrili úprimné poďakovanie za Vašu podporu. Umožní nám aj tretí rok pokračovať v pravidelnom monitorovaní politickej scény na Slovensku.

Túto prácu chápeme ako doplnok hlbších analytických štúdií, zameraných na spoločenský vývoj v Slovenskej republike, ktoré robíme od začiatku roku 1990. Naše analýzy sa vo veľkej miere opierajú o výsledky výskumov verejnej mienky. Jeden z takýchto širokých výskumov uskutočňujeme práve v tomto mesiaci. Je zameraný na mapovanie postojov slovenskej verejnosti k sociálnej, ekonomickej, vnútro i zahranično politickej situácii, ako aj k národnostnej problematike. Výsledky uvedeného výskumu Vám zašleme, aby ste ich (vo Vami zvažovanom rozsahu) mohli publikovať v časopise Věstník. Budeme rešpektovať Vámi uvedený termín — koniec apríla 1993.

Na záver Vám tiež ďakujeme za vyjadrenie uznania práce C.S.A. vo Vašom liste. Dúfame, že naše dobré vat'ahy budú pokračovať aj v budúcnosti a ďaleko prežijú prvý rok rozpadu spoločného štátu.

S úctou,

Tatiana Rosová (riaditeľka C.S.A.)

-Zora Bútorová, Ivan Dianiška, Mario Dobrovodký

Roční předplatné Věstníku — \$5

Prohlášení Čsl. Národní rady americké

Krajanská exulantská veřejnost je v poslední době zaplavována nenávisnými články prof. Kalvody, ve kterých soustavně obviňuje místopředsedu této organizace Dr. V. Chalupu jako bývalého spolupracovníka komunistické StB. Tato obvinění soustavně a neúnavně spojuje s hanobením Čsl. Národní Rady Americké a jejího předsedy Dr. Rozbořila.

Až dosud jsme se snažili tyto útoky ignorovat.

I časopis, který po téměř sto letů informoval všechny československé krajany po celém světě a kolem sebe je sdružoval, se v posledních letech změnil na mluvčího jen jednoho radikálního politického směru. Tak nezbytně přispívá, ať už nevědomě či úmyslně, v tříštění československé větve ve Spojených státech i v celém světě. Častým odmítáním otisknout názor druhé strany se neetickým způsobem zpronevřuje nejen svému místnímu novinářskému povolání, ale co je víc, svému historickému poslání.

V uplynulých 40ti letech komunistického útlaku v Československu, Československá Národní rada americká dokázala svými zákroky na patřičných místech účinně čelit tehdejší komunistické propagandě. Jakožto organizace amerických občanů, v souladu se svými stanovami, bránila ideály demokracie v této zemi i jinde.

Jsmo si plně vědomi snahy komunistického zákulisí v dnešní, dosud ještě desorganizované demokracii v Československu. Toto zákulisí se snaží zdiskreditovat vše, co pracuje proti nim. Pozastavujeme se nad tím, a je nám velmi líto, že i v řadách politických exulantů jsou jednotlivci a skupiny, které v zájmu vyřizování svých osobních a politických účtů ještě z dob předválečného Československa, se nehanbí šířit pomluvy založené na komunistické desinformaci. Bezdurovodně a nepodloženě napadají Československou Národní radu americkou a tak usnadňují rozvratnou práci komunistům, kteří ve svých archívech označili za své spolupracovníky i Arcibiskupa Tomáška a paní Škvoreckou.

Protestujeme proti tomuto nespravedlivému, nepodloženému a zaujatému napadání Čsl. Národní rady americké. Pokud se týká osoby Dr. V. Chalupy, souhlasíme s jeho kroky podniknutými na patřičných místech za účelem objasnění celého případu. Zároveň nemůžeme přejít bez uznání jeho významný podíl na všech protikomunistických akcích podniknutých Čsl. Národní radou americkou v zájmu čsl. lidu v ujařmeném Československu během posledních 40 let.

Toto je naše odpověď.

Předsednictvo Československé Národní rady americké

Z OBLASTÍ A ODBOČEK

Zdobení hrobů — na Českém Národním hřbitově 31. května 1993

Na letošní rok padne 115. výročí založení Českého Národního hřbitova.

Vzpomínkové služby se budou konat v pondělí 31. května v 9 hodin ráno u pomníku Veteránů padlých v civilní válce.

Kmochova Kolínská hudba na Sokolském sletu v Chicagu

Po prvé ve své 120-leté historii bude mít Kmochova Kolínská hudba příležitost navštívit Spojené státy americké.

Americká obec sokolská pozvala toto světoznámé hudební těleso k účasti na XVIII. Sokolském sletu v Chiagu. *40 členná hudební kapela vystoupí na velkém koncertu Auditoriu Vyšší školy Morton-East, 24th Str. a Austin Blve v Ciceru ve čtvrtek večer 24. června t.r.* Bude to mimořádná kulturní událost sletového týdne. Dále bude Kolínská hudba účinkovati o sletu v neděli odpoledne. Nenechte si ujít jedinečnou příležitost a zajistěte si vstupenky na koncert, který je již dnes velký zájem v úřadovně Americké obce sokolské, 6424 W. Cermak Rd., Berwyn, IL 60402, tel. 708 795-6671. Těšíme se na Vaši návštěvu. *Sletový výběr*

Vzácná návštěva z České republiky v Oregonu

Na pozvání, o které se postarala paní Marie Štěpánková lékařská poradkyně organizace "US Aid For Easter Europe", přijela na týdenní pracovní návštěvu delegace vedená panem Dr. Janem Šťastným, prvním náměstkem ministra zdravotnictví. Dalšími hosty byli Dr. Libuše Romankovská, liaison ministerstva, pro styk se zahraničím Dr. Ivan Staněk, primář Masarykovy nemocnice v Ústí nad Labem a šikovný Dr. Luděk Rubáš, poslanec ODS.

Během pobytu v Portlandu se naši lékaři zúčastnili několika seminářů, exkurzí v místních nemocnicích, známé portlandské lékařské univerzitě a informativní návštěvy jedné lékařské pojišťovny. Cenných poznatků využijí při uskutečňování reformy zdravotnictví v ČR, která právě probíhá.

Na závěr návštěvy, na společné večeři ve známé české restauraci "Ivy Bear" u Kropáčků, se členové předsednictva naší odbočky CNCA měli příležitost seznámení s těmito milými hosty. Rozvinula se velice informativní debata přátelské atmosféře. Ujistili jsme se, že v naší staré vlasti je mnoho schopných lidí, odborníků a nemusíme mít obavy její osud.

Naše odbočka jim předala slavnostně, kromě malých osobních dárečků, 11 souprav pro měření obsahu cukru krve pro diabetiky. V minulosti jsme poslali již dvě zásilkové zařízení pro české nemocnice z iniciativy paní Štěpánkové našich členů, manželů Bendlových.

Byla to první návštěva vzácných hostů z nové Republiky. Před dvěma roky zde byli manželé Dáša a Ivan Havlové převzít významnou cenu International Rotary Clubu pro prezidenta Havla. *Vlastimil Obereigner, Vicepresident*

Láska k bližnímu je v plánu světa, lidská společnost stojí na lásce, ale nestačí mít k člověku jen tak zvaný milý cit — láska, humanita se musí ztělesnit v práci, v součinnosti, v tvoření a tím v zdokonalování světa nám daného. Jsme dělníci na vinici boží!

PAMATUJTE NA RADU SVÝM PŘÍSPĚVKEM!

Schvalujete-li pevné zásady a postoj Rady k nejdůležitějším otázkám dnešního vývoje, získáte nám nové členy!

ANTON J. ČERMÁK — MAYOR OF CHICAGO

Nar. Kladno, Čechy — 1873,
zemřel v Miami 16. února 1933, USA

"Jsem rád, že jsem to já, a ne vy."

Tato duševně lidsky cítěná krásná slova řekl starosta města Chicaga Anton J. Čermák. Řekl je prezidentu elect, Franklinu D. Rooseveltovi krátce před tím než skončil. Střelná rána, která ukončila jeho obětavý hrdinný život měla být určena pro presidenta elect.

Stalo se to v roce 1933, dne 16. února na pobřeží Bayfront park v Miami. Bronzová deska, zasazená do pomníku na jeho poamátku, byla postavena téhož roku blízko místa, kde se tato nešťastná událost stala. Po letech, když se začalo pracovat na obnovení parku, deska byla odstraněna.

Dne 4. března 1993 (A. J. Čermák skončil 6. března 1933) k uctění památky starosty města Chicaga A. J. Čermáka pořádáno slavnostní prozatímní znovupoložení bronzové plakety. Po dokončení rekonstrukce Bayfront parku v Miami bude bronzová plaketa zasazena zpět do nově postaveného mramorového pomníku, aby připomínala nejen obyvatelům státu Florida, ale i celým Státům americkým, jak si osud zahrává s lidskými životy.

Celou tuto akci včetně znovunavrácení plakety na původní místo připravovali:

- Čs. Národní rada americká v zastoupení E. Růžičkové
- American-Čs. social klub, zastoupený předsedou R. Erbenem
- American Sokol v čele s předsedkyní Emily Růžička
- Dámský klub — předsedkyně M. Kořínková

Členové těchto miamských organizací byli při slavnostní akci oblečeni v překrásných lidových krojích z celé naší republiky a členové Sokola ve stejnokrojích sokolských.

Byl to opravdu krásný, jasný březnový den. Obloha byla blankytně modrá bez mráčku, slunce zářilo, palmy na pobřeží se chvěly a zdálo se, jako by tančily s vánkem větru. Rackové poletovali nám nad hlavami a my všichni jsme se těšili na zahájení té dlouho očekávané chvíle. Toho okamžiku, kdy práce a jméno pana starosty Čermáka bude vzpomenu to těmi, co se na desku podívají. Byla vystavena a obklopena květinami a skupinou v krojích. Slavnostní program zahájil vzpomínkou na starostu pana Čermáka pan Arthur Karlick, doktor práv.

Pozdravy z Chicaga a o životě pana Čermáka nám krásnými slovy přednesl pan Kraupner, který i se svojí chotí zastupoval Czechoslovak National Council of America.

Slavnosti byl přítomen i pan Robert J. Graham, vnuk starosty Čermáka, který nám představil svou ženu, pravnuka, prapravnuka a ostatní členy rodiny. Pan Graham nám přečetl dopis od starosty města Chicaga — Richard M. Daley, ve kterém nám píše o tom, co pan Čermák v Chicagu vykonal. Dále přečetl dopis od Kongresu USA, House of Representatives, který je podepsán Member of Congress of U.S.A., D. D. Reostenkowski. Zmiňuje se o hlubokém odevzdání k práci, kterou starosta Čermák projevil svým životem pro službu lidstva.

Starosta Miami, Savier Suarez nemohl být přítomen, zastupoval ho však pan Manny Centeno.

Také starosta Dade County Steve Clark nemohl být přítomen a poslal nám své omluvení. V jeho zastoupení přednesla hezkou vzpomínkovou řeč jeho sekretářka.

Slavnosti se také zúčastnil starosta North Miami pan Mike Colodny, který nám připomněl, že život starosty Čermáka byl násilně a tragicky ukončen.

Rovněž Ms. Elaine Gordon, Florida State Representative, která v době slavnosti nebyla přítomna v Miami, nám zaslala velmi hezký dopis, který na slavnosti přečetl pan Karlick. Výbor, který tuto akci připravoval jí je velmi povděčen za pomoc a spolupráci.

Celá slavnostní akce k uctění památky pana A. J. Čermáka byla našimi členy panem Holanem a panem Navrátilem natočena na video. Bohužel díky silnému větru v době slavnosti je ovlivněna zvuková kvalita nahrávky.

To, co se nám odehrávalo před očima v Bayfront Park, na nás všechno hluboce zapůsobilo. Všem nám v mysli proběhlo, jak osudy miliónu lidí, jak osudy celého světa by byly změněny, kdyby rána by byla bývala zasáhla cíl, na který byla mířena.

Bronzová deska nese nezapomenutelná slova, slova, která ukazují lásku pana starosty Čermáka, lásku k bližnímu a lásku k jeho nové vlasti, United States of America.

"JSEM RÁD, ŽE JSEM TO JÁ A NE VY."

Čest jeho památce! *Jitka Thompson, N. Miami, FL*

Odbočka Masaryk, Detroit

10.—11. července (sobota, neděle) — Sokol Detroit pořádá *XVI. Český a Slovenský Festival*, Yack Arena — Wyandotte. Nezapomeňte si zaznamenat toto datum v kalendáři. Jan Šrámek, 53321 Villa Circle, Shelby Twp., MI 48316 — Tel. (313) 781-4107, Fax (313) 781-4502.

XVII American Sokol Slet

XVII American Sokol Slet — June 23, 1993 - Naperville Central, Naperville & Morton West high schools, Berwyn — ASO — 708-795-6671.

XVII American Sokol Slet — June 24, 1993 — Naperville Central, Naperville & Morton West high schools, Berwyn — ASO — 708-795-6671.

XVII American Sokol Slet — June 25, 1993 — Naperville Central, Naperville & Morton West high schools, Berwyn — ASO — 708-795-6671.

XVII American Sokol Slet — June 26, 1993 — Naperville Central, Naperville & Morton West high schools, Berwyn — ASO — 708-795-6671.

XVII American Sokol Slet — June 27, 1993 — Naperville Central, Naperville & Morton West high schools, Berwyn — ASO — 708-795-6671.

Czechoslovak Day Picnic — July 25, 1993 — 11 AM — National Grove No. 4, 27th Street and Desplaines Ave., North Riverside — Czechoslovak-Am. Congress — 708-795-5800.

Zašlete zdarma ukázkové číslo Věstníku na:

JMÉNO _____

ADRESA _____